

rader, Skarnbeholdninger o. s. v. Hvis man vilde gaa ud i disse Bydele — for Resten ikke alene Saksogade-Kvarteret, som blev bygget paa den Tid, men ogsaa hele Ryegade-Kvarteret og det indre Nørrebro —, vil man se, at Forholdene der ikke er væsentlig forskellige fra dem, det ærede 17de Medlem for Hovedstaden (Vilhelm Rasmussen) skildrede. Og det gamle Højre har, som sagt, Ansvaret for hele denne Bebyggelse. Ogsaa der drejer det sig om Titusinder af Lejligheder, og denne Bydel er, om jeg saa maa sige, langt farligere for Fremtiden end Bebyggelsen inde i den indre By, fordi man derinde har lettere Adgang til efterhaanden at faa den gamle Bebyggelse fjernet, selv om det er besværligt — derom skal jeg gøre nogle Bemærkninger om et Øjeblik. Men hele den nyere Del, Saksogade-Kvarteret, det indre Nørrebro, Ryegade-Kvarteret er vanskeligere at fjerne, fordi Bebyggelsen der er nyere og Bygningerne repræsenterer betydelig større Kapitaler, end de betydelig ældre Bydele gør. Jeg tror, man har Lov til at betegne den Bebyggelse, som Højre her har Ansvaret for som den allerstørste Skamplet paa Udviklingen, hvad Byggeplaner angaar. Det hele er saa slet lavet, at man skulde tro, der ingen Ledelse fandtes paa det Tidspunkt i København.

For øvrigt blev der stillet Demokratiet uhyre Opgaver, da det fik Indflydelse i Borgerrepræsentationen og begyndte at faa nogen Indflydelse i Københavns Magistrat, fordi København blev afleveret til Demokratiet i en saa sørgelig forsømt Forfatning, og Højre har tilvisse ingen Grund til her at staa op og beklage sig over det nuværende Flertal eller det nuværende Flerstyre i København. Vi ved alle sammen, hvorledes Byen var forsømt, vi ved alle sammen, at Byen ikke en Gang var afvandet, og disse Mangler maatte Demokratiet naturligvis først og fremmest begynde paa hurtigst muligt at søge afhjulpet. Jeg hører jo til den yngre Generation, men jeg kan endnu huske tilbage til Midten af 90erne, da jeg kom her til København, hvorledes man endnu havde Rendestene endogsaa i større Gader; jeg kan endnu huske, hvorledes Rendestensbrædderne flød, naar det var Regnvej, og hvorledes man havde en Stab af Folk til at samle Rendestensbrædderne op paa de laverliggende Steder; hvor de var flydt hen. Ældre Medlemmer af dette Ting, der kan huske endnu længere tilbage, vil kunne fortælle, hvorledes disse Forhold var af en saadan Be-

skaffenhed, at det vel nærmest grænsede til at være en Skandale for et Bystyre, som vilde give sig ud for at have Interesse for Byens Anliggender.

Paa dette Omraade var der altsaa et Arbejde at gøre for det nye Styre, et Arbejde, der kostede uhyre Summer, uden at man dog paa lang Tid nær endnu, især i de ydre Distrikter, har faaet det, som man kunde ønske det. Men ogsaa paa en Række andre Omraader var Byen forsømt. Den havde ikke tilnærmelsesvis det Antal Hospitaler, som den havde Brug for, den havde ikke tilnærmelsesvis de Skoler, der var Trang til. Ogsaa paa disse Omraader maatte Demokratiet tage fat og ikke alene skaffe de Penge, der kunde faas ved Udskrivning af Skatter, men ogsaa optage store Laan, fordi det var Foretagender, som det var absolut nødvendigt at bringe til Udførelse saa hurtigt, som det overhovedet var muligt, og der har Demokratiet stor Ære af en Udvikling, som ikke noget andet Parti nogen Sinde har taget op eller vist Tendens til at tage op i samme Udstrækning.

Nu bebrejder man Bystyret, at de nævnte Bydele ikke er blevet fjernet. Jeg vil gerne her komme lidt nærmere ind paa de Vanskeligheder, der er derved. Jeg ser ganske bort fra den positive Umulighed, der i dette Øjeblik er for at røre ved disse Spørgsmaal. Da vi, som jeg før sagde, i høj Grad mangler Boliger, er det naturligvis ganske inoportunt i dette Øjeblik at røre ved de indre Bydele. Men det er Demokratiet, der har vist Vej og saa i den Sag; saa vidt den økonomiske Evne tillod det. Man har allerede for mange Aar siden begyndt at tage fat. Jeg nævner bl. a. Brøndstræde-Kvarteret og Vognmagergade-Kvarteret; som i Øjeblikket er erhvervet ved Ekspropriation af Københavns Kommune. En Del af denne den usleste Bydel er allerede nedrevet, og der har rejst sig store moderne Forretningsbygninger paa de gamle Rønners Plads. Men at nedbryde en saadan Bydel koster Summer, som vist kun faa af dette høje Tings Medlemmer i Øjeblikket regner med, og mange Vanskeligheder af anden Art. Alle disse gamle Bydele kan ikke købes, fordi de, som ejer Husene, ikke vil sælge dem, medmindre de faar Priser for dem, der er saa høje, at det vilde være uforsvarligt at købe dem. Man har derfor kun een Udvej, og det er at søge at skaffe det offentlige disse Bydele paa Haanden ved Ekspropriation. Men der staar jo en Bestemmelse i Grundloven